

MÄÄRUS

EELNÕU
21.03.2025

xx.xx.2025 nr .....

Puu- ja köögivilja turustusstandardite kohaldamise täpsemad nõuded ja järelevalve kord

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 86 lõike 3, § 88 lõike 2², § 88 lõike 8 ja § 116 lõike 10 ning komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2023/2429, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 turustamisstandardite osas puu- ja köögiviljasektoris, teatavate töödeldud puu- ja köögiviljatoodete puhul ja banaanisektoris ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 1666/1999 ning komisjoni rakendusmäärused (EL) nr 543/2011 ja (EL) nr 1333/2011 (ELT L 2023/2429, 03.11.2023, lk 1–77), artikli 5 lõike 1 punkti a) alapunkti ii) ja artikli 6 lõike 4 ning komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2023/2430, millega kehtestatakse turustamisstandarditele vastavuse kontrolli eeskirjad puu- ja köögiviljasektoris, teatavate töödeldud puu- ja köögiviljatoodete sektoris ning banaanisektoris (ELT L 2023/2430, 03.11.2023, lk 1–18), artikli 3 lõigete 1 ja 3 ning artikli 10 lõike 1 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse erand Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854), I lisa IX osas loetletud puu- ja köögivilja suhtes sätestatud turustusstandardite täitmisele, puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmete riigi toidu ja söödaregistrisse kandmise täpsemad tingimused, erimärgistuse loa saamise täpsemad nõuded, sealhulgas nõuded puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse kontrollimise koolituse ja töökogemuse kohta, erimärgistuse loa taotlemine ja taotluse menetlemise täpsem kord, puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse järelevalve täpsem kord ning turustamisstandarditele vastavuse järelevalve erikord jaemüügi etapil.

(2) Määruses kasutatakse termineid komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2023/2430 V lisa tähenduses.

§ 2. Puu- ja köögivilja turustusstandardi kohaldamise erand

Puu- ja köögivilja turustusstandardit ei kohaldata komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2023/2429 artikli 1 lõike 2 punktis a nimetatud puu- ja köögivilja suhtes, mida puu- ja köögivilja kasvataja müüb otse tarbijale kohalikul turul, mis asub Eestis kuni 300 kilomeetri

kaugusel puu- ja köögivilja kasvatajast, või otse kättetoimetamise teel.

§ 3. Puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmete riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse kandmise täpsemad tingimused

(1) Riigi toidu ja söödaregistri andmeid komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2023/2430 artikli 3 lõikes 2 nimetatud ettevõtja kohta käsitatakse puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekoguna.

(2) Kooskõlas komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2023/2430 artikli 3 lõikega 3 ei käsitata puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekoguna riigi toidu ja sööda käitlejate registris olevaid andmeid puu- ja köögivilja turustava ettevõtja kohta:

- 1) kelle tegevus hõlmab delegeeritud määruse (EL) 2023/2429 artiklis 3 loetletud toodete turustamist;
- 2) kelle suhtes ei kohaldata kohustust järgida turustamisstandardeid komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2023/2429 artikli 5 kohaselt;
- 3) kelle tegevus puu- ja köögiviljasektoris piirdub kauba vedamisega.

(3) Põllumajandus- ja Toiduamet (edaspidi *PTA*) kannab riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse andmed Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 88 lõikes 4 sätestatud erimärgistuse loa olemasolu kohta.

§ 4. Erimärgistuse loa saamise nõuded, loa taotlemise ja taotluse menetlemise kord

(1) Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 88 lõikes 4 nimetatud erimärgistuse loa saamiseks peab puu- ja köögivilja turustav ettevõtja, kes on komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2023/2430 artikli 5 punkti 3 alusel liigitatud madalaimasse riskikategooriasse, vastama komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/2430 artikli 4 punktis 3 sätestatud nõuetele.

(2) Erimärgistuse loa saamiseks esitab ettevõtja PTAlle taotluse, mis sisaldab lisaks haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 punktides 1–4 sätestatud andmetele järgmisi andmeid:

- 1) taotleja registrikood;
- 2) delegeeritud määruse (EL) 2023/2429 artiklis 1 nimetatud sektori või tooted nimetus, millele erimärgistuse luba taotletakse;
- 3) andmed puu- ja köögivilja ettevalmistamiseks, pakendamiseks ja kontrollimiseks kasutatavate seadmete kohta;
- 4) andmed läbiviidud vastavuskontrollide dokumenteerimise kohta;
- 5) kinnitus lähetatavate kaupade vastavuskontrollide tegemise ja tehtud kontrollide dokumenteerimise kohustuse võtmise kohta;
- 6) kinnitus, et ettevõtja lubab PTAl teha nõuetele vastavuse kontrole.

(3) Erimärgistuse loa pikendamiseks peab lõikes 1 nimetatud isikul olema vastavasisuline õigussuhe isikuga, kes on läbinud § 5 lõikes 2 sätestatud koolituse ja kellel on vähemalt kolmeaastane töökogemus puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse kontrollimisel, või ta peab füüsilisest isikust ettevõtjana ise vastama eelnimetatud nõuetele.

(4) PTA otsustab erimärgistuse loa andmise või selle andmisest keeldumise Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 88 lõikes 5 toodud tähtaja jooksul.

(5) Kui lõikes 1 nimetatud isikul on puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse kontrollimise eest vastutav isik varem läbinud § 5 lõikes 2 nimetatud koolituse ja tal on taotluses

esitatud puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse kontrollimisel vähemalt kolmeaastane töökogemus, võib PTA hinnata tema kogemuse turustusstandarditele vastavuse kontrollimisel piisavaks.

(6) PTA keeldub loa andmisest või selle pikendamisest kui ettevõtja ei vasta komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/2430 artikli 4 punktis 3 sätestatud lõikes 3 nimetatud nõuetele.

§ 5. Puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse kontrollimise koolituse nõuded

(1) PTA korraldab puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse kontrollimise koolituse, mis koosneb teoreetilisest ja praktilisest osast ning lõpeb eksamiga.

(2) Puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse kontrollimise koolitusel käsitletakse järgmisi teemasid:

- 1) kehtivad puu- ja köögivilja turustusstandardeid käsitlevad riigisisised ja Euroopa Liidu õigusaktid;
- 2) puu- ja köögivilja turustusstandardid;
- 3) taotlejale erimärgistuse loa väljastamiseks esitatavad nõuded.

(3) Eksam loetakse sooritatuks, kui õigesti on vastatud vähemalt 80 protsendile küsimustest ja turustusstandardid on määratud õigesti vähemalt 80 protsendil puu- ja köögiviljadest.

(4) Lõikes 1 nimetatud eksami sooritamise kohta väljastab PTA eksami sooritanud isikule tunnistuse.

(5) PTA avaldab teabe puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse kontrollimise koolituse toimumise kohta oma veebilehel.

§ 6. Puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse järelevalve täpsem kord jaemüügi etapis

(1) PTA teeb riiklikku järelevalvet puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse üle jaemüügi etapis komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2023/2430 artikli 5 kohaselt.

(2) Puu- ja köögivilja vastavust turustusstandarditele kontrollitakse partiid esindava lähteproovi või selle osa hindamise teel ja saatedokumendi alusel.

(3) Lõikes 2 nimetatud saatedokument peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) toote nimetus;
- 2) päritoluriik;
- 3) õunte, pirnide, apelsinide, greipide, laimide, pomelite, mandariinide, sealhulgas satsumad ja klementiinid, sidrunite, kiivide, virsikute, nektariinide, maasikate, salatite (liigist *Lactuca sativa* L.), käharate ja siledade endiiviasigurite, paprikate, tomatite ja lauaviinamarjade (liigist *Vitis vinifera* L.) kvaliteediklass;
- 4) õunte, pirnide, lauaviinamarjade (liigist *Vitis vinifera* L.), mandariinide ja nende hübriidide, välja arvatud satsumad ja klementiinid, sordinimi ning apelsinide sordinimi või sordirühma nimi Navel-rühma ja Valencia-rühma puhul.

§ 7. Proovide võtmine puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse üle tehtava riikliku järelevalve käigus jaemüügi etapis

(1) Puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse üle tehtava riikliku järelevalve käigus jaemüügi etapil võetakse puu- või köögiviljapartiist ajutiselt koondproov.

(2) Rikutud pakendeid lähteproovina ei kasutata.

(3) Paragrahvi 6 lõikes 2 nimetatud lähteproovi koguse ning üksikproovide koguse ja arvu määrab järelevalveametnik. Lähteproovi kogus peab olema piisav puu- või köögiviljapartii turustusstandarditele vastavuse hindamiseks. Kui järelevalveametnikul tekib kahtlus, et puu- või köögivilja ei vasta asjaomasele turustusstandardile, võetakse partiist üksikproove vähemalt vastavalt lisas märgitud arvule ja kogusele.

(4) Suure, üle kahe kilogrammi kaaluva puu- ja köögivilja puhul peab üksikproov koosnema vähemalt viiest viljast. Kui partiis on alla viie pakendi või kui partii kaalub alla kümne kilogrammi, kontrollitakse kogu partiid.

(5) Pähklite turustusstandarditele vastavuse kontrollimiseks võetakse lähteproovi igast üksikproovist proovi esindav kogus. Proovi esindav kogus kokku on vähemalt 50 pähklit või üks kinnispakk.

(6) Värske puu- ja köögivilja sisu turustusstandarditele vastavuse kontrollimiseks võetakse lähteproovist vähendatud proov. Vähendatud proovi kogus ei või ületada 10 protsenti lähteproovist.

§ 8. Proovi kontrollimine puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse üle tehtava riikliku järelevalve käigus jaemüügi etapil

(1) Kui üksikprooviks on võetud pakendatud puu- või köögivilja, siis avatakse pakend turustusstandarditele vastavuse kontrollimiseks, välja arvatud juhul, kui pakendi laad ja pakkematerjali liik võimaldavad toodet hinnata pakendit avamata. Pakendatud pähklite pakendi võib jätta avamata juhul, kui pähkleid on võimalik hinnata läbi pakendi.

(2) Enne lõikes 1 nimetatud üksikprooviks võetud pakendatud puu- või köögivilja pakendi avamist kontrollitakse pakendi, sealhulgas selle materjali sobivuse ja puhtuse vastavust turustusstandarditele ning pakendi märgistust.

(3) Puu- või köögivilja tükeldatakse juhul, kui puu- või köögivilja turustusstandardites on ette nähtud selle sisu kontrollimine.

(4) Puu- või köögiviljapartiist prooviks eraldatud kogus pannakse pärast turustusstandarditele vastavuse kontrollimist partii hulka tagasi, välja arvatud juhul, kui prooviks võetud kogus on kontrollimisel kahjustunud või muutunud müügikõlbmatuks.

§ 9. Määruste kehtetuks tunnistamine

(1) Maaeluministri 11. augusti 2015. a määrus nr 81 „Puu- ja köögivilja turustamisstandarditele vastavuse järelevalve täpsem kord ning turustamisstandarditele vastavuse järelevalve erikord jaemüügi etapil” tunnistatakse kehtetuks.

(2) Maaeluministri 4. septembri 2015. a määrus nr 1 „Täpsemad tingimused ettevõtja andmete kandmiseks puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekogusse ning puu- ja köögivilja turustamisstandarditele vastavuse kontrollimise koolituse nõuded” tunnistatakse kehtetuks.

(allkirjastatud digitaalselt)
Hendrik Johannes Terras
Regionaal-ja põllumajandusminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Marko Gorban
Kantsler

Lisa: Puu- ja köögiviljast võetavate üksikproovide vähimad kogused